

معرفی مختصر معماری ایران

شیوه های معماری ایرانی:

- ۱- شیوه پارسی: شامل حکومت مادها، هخامنشیان تا قبل از حمله اسکندر که از نظر زمانی قرن هشتم تا سوم قبل از میلاد را شامل می-شود.
 - ۲- شیوه پارتی: از حمله اسکندر تا قرون اولیه اسلامی که شامل دوران اشکانیان، ساسانیان و دو قرن اولیه اسلامی میشود.
 - ۳- شیوه خراسانی (عراقی یا عربی): از قرون اولیه اسلامی تا عصر سامانیان شامل (امویان، عباسیان، طاهریان، آل بویه)
 - ۴- شیوه رازی: از عصر سامانیان، تا حمله مغول شامل (آل زیار، سامانیان، غزنویان، سلجوقیان)
 - ۵- شیوه آذری: از حمله مغول تا عصر صفوی شامل ایلخانان و تیموریان.
 - ۶- شیوه اصفهانی: از صفویه تا اواسط قاجار شامل صفویان، افشاریان، زندیان، قاجاریان.
- همانطور که ملاحظه میکنید دو شیوه پارسی و پارتی مربوط به قبل از اسلام و شیوه های دیگر یعنی خراسانی، رازی، آذری و اصفهانی مربوط به پس از اسلام میباشد.
- البته پس از شیوه اصفهانی تقسیم بندی های دیگر صورت گرفته که عبارتند از:
- ۱- شیوه تهرانی یا شیوه انحطاط (از اواخر قاجار تا قبل از عصر پهلوی اول)
 - ۲- معماری معاصر ایران: که خود به سه دوره تقسیم شده است: ۱- معماری پهلوی اول ۲- معماری پهلوی دوم ۳- معماری عصر حاضر

اصول معماری ایرانی:

به گفته استاد پیرنیا معماری ایران به خصوص در دوره اسلامی پنج اصل مهم را رعایت نموده است.

- ۱- مردم واری: به معنای رعایت تناسب میان اندامهای ساختمان با اندامهای انسان و توجه به نیازهای او در ساختمان (مانند اتاق سه دری و استفاده از عناصری چون تاقچه، رف، پست و ...)
- ۲- پرهیز از بیهودگی: این اصل در قبل از اسلام هم در ایران رعایت میشود و به مفهوم آن است که کار بیهوده در ساختمان نکنند.
- ۳- نیارش: به مفهوم ایستایی، فن ساختمان و ساختار (مصالح) اطلاق میشود. ایرانیان اعتقاد داشتند که هر ساختمان که خوب نیارش شده باشد، زیباست.
- تذکر: جهت پیاده کردن دقیق ساختار بنا در مقایسه با فضاها از مقیاسی بنام پیمون استفاده میکردند که به نوعی به تناسبات جزوها و فضامیپرداخت.
- ۴- خود بسندگی: به مفهوم استفاده از مصالح " بوم آورد " یا ایدری (ابنجایی)
- ۵- درونگرایی: درونگرایی به مفهوم ایجا یک حیاط با میانسرا آن و باز کردن درها و روزنها به سمت آن دو علت عمده داشته است.
- الف- افراد داخل خانه دیده نشوند.
- ب- یک مسئله اقلیمی است و ایرانیان با ایجاد حیاط درون فضای ساختمان بهشتی کم نظیر در درون کویر میساختند.

آثار مهم تمدن عیلام

آثار به جای مانده از عیلام عبارتند از:

- ۱- شهرهای عیلامی: مانند شوش، هفت تپه و چغازنبیل
- ۲- روستاهای تپه‌های عیلامی: که عبارتند از تپه سیلک، تپه شهر سوخته و تپه گیان نهاوندو.....
- ۳- بناهای عیلامی: که معروفترین آنها زیگورات چغازنبیل در دشت خوزستان است.

آثار تمدن ماد

شهرهای باستانی ماد:

به جهت حکومت مادها در شهر همدان تپه‌های باقیمانده از آنان نیز در اطراف همین شهر است از جمله:

- تپه هگمتانه در مرکز همدان، - تپه نوشیجان در نزدیکی ملایر - گودین تپه در نزدیکی کنگاور کرمانشاه - تپه بابا جانی در استان لرستان
- تپه زیویه در سقز کردستان آرامگاههای صخره‌ای ماد:
- گوردخمه فخریگاه در نزدیکی مهاباد - گوردخمه فرهاد و شیرین در شهر صحنه کرمانشاه - گوردخمه دکان داوود در سرپل ذهاب
- گوردخمه قیزقاپان در کردستان عراق - گوردخمه داودختر (مادر و دختر) در فهمیان فارس - گوردخمه آخور رستم در نزدیکی تختجمشید.

هخامنشیان

مهمترین اقدامات هخامنشیان پس از مرگ کوروش عبارتست از:

- ۱- بنای شهر شوش بر روی گورستان عیلامی و قرار دادن مقر اصلی حکومت در این شهر توسط داریوش
- ۲- بنای شهر آیینی و مذهبی تخت جمشید توسط داریوش^۱
- ۳- بنای شهر آرامگاهی بزرگ هخامنشیان یعنی نقش رستم توسط داریوش
- ۴- فتح مصر توسط کمبوجیه
- ۵- حمله به یونان توسط داریوش و خشایار شاه و فتح قسمت عمده‌ای از آن مهمترین ابداعات و تحولات معماری و هنر در عصر هخامنشیان:

 ۱. قرار دادن ساختمان بروی سکو یا صفه
 ۲. بکار بردن سنگ پاکتراش به عنوان عنصر اصلی ساختمان
 ۳. بکارگیری مصالح ساختمانی مرغوب
 ۴. بکارگیری تجربیات تمدن‌های همجوار (ظهور معماری التقاط‌گرا) در ساخت بناها
 ۵. بکارگیری نمادهای خاص
 ۶. استفاده از تزئینات حجاری در تزئینات بناها
 ۷. استفاده از تیر چوبی و ابداع طاقهای تخت در جهان
 ۸. استفاده از ستون‌های سنگی حجیم و سرستون‌های خاص آثار معماری هخامنشیان

مجموعه پاسارگاد: - کاخ آپادانا داریوش در شوش (کاخ شوش) - مجموعه تخت جمشید - مجموعه آرامگاههای صخره‌ای

نقش رستم تمدن اشکانیان (پارتها):

آثار معماری دوره اشکانیان.

- ۱- کاخ نساء ۲- کاخ و شهر هترا (الحضر) ۳- کاخ آشور ۴- معبد کنگاور ۵- مجموعه کوه خواجه سیستان
- مهمترین ابداعات و تغییر و تحولات معماری و هنر در عصر اشکانی:

ساخت شهرهای دایره‌ای شکل، استفاده از سنگ لاشه و ملات ساروج در ساخت بناها برای اولین بار، احداث گنبد به روی گوشواره برای اولین بار، تکوین و ابداع ایوان طاقدار، احداث اولین نمونه چهار ایوانی و کشف هندسه چهار ایوان، بکارگیری گچ در تزئینات بناها برای اولین بار، تأثیر پذیری از نماسازی یونان در نماهای خارجی و همچنین در نقاشی های داخلی، بکارگیری موزاییک کاری در تزئینات کف بناها که خاصروم شرقی (بیزانس) بود، استفاده از پلانهای متنوع

تمدن ساسانیان

آثار ساسانیان: کاخ فیروز آباد، قلعه دختر، طاق کسری، کاخ بیشاپور، کاخ سروستان، طاق بستان، کاخ خسرو، تخت سلیمان، طاق گرا، آتشکده-ها، مجموعه پلهای ساسانیان

مهمترین ابداعات و دستاوردهای معماری در عصر ساسانی:

- ۱- توسعه گنبد و قرار دادن آن روی گوشواره
- ۲- ساختن طاقهای عظیم بدون قالب
- ۳- تقسیم موقتی وزنه‌های زیاد به قالبهای ساختمانی
- ۴- تمرکز دادن بار روی نقاط ثابت جداگانه (مانند سروستان)
- ۵- استفاده عالی از طاقهای عرضی که همه موارد زمینه را برای پیشرفتهای بعدی فراهم کرده و در معماری اسلامی به کار گرفته شد.

شیوه های معماری ایران در دوران اسلامی

شیوه خراسانی

این شیوه از معماری ایران در واقع بر ساو شده (پرداخت شده) سبک پارتی است و کلیه اصول معماری ایران را دارا است و ویژگیهای عمده این سبک عبارتند از:

۱- سادگی بسیار در طراحی ۲- پرهیز از بیهودگی ۳- مردم واری ۴- استفاده از مصالح بوم آورد ۵- درون گرایی چند نکته مهم از سبک خراسانی:

۱. مساجد سبک خراسانی غالباً سبک یا قالب شبستانی دارند، زیرا الگوی ساخت آنها مسجد پیامبر در مدینه النبیه بوده است.

۲. از نظر نیارشی، معماری شیوه خراسانی مشابه شیوه پارتی بود که اصلی ترین ویژگی های آن عبارتند از:

الف- در این شیوه نیز از چفدهای مازهدار (بیز یا مرغانه‌های) استفاده میشد، با این تفاوت که بلندای چفدها را کمتر میگرفتند. به حدی که درگاه کمی بلندتر از قدیک انسان بود.

ب- طاق ها غالباً طاق آهنگ با چفدهای مازه دار بود. هنوز از طاق چهار بخش و یا کلنبو استفاده نمیشد.

ج- ارتفاع ساختمان (بلندا) از هر دوره (قبل و بعد آن) کوتاه تر بود.

۳. پلان ها و نماهای این دوره بسیار ساده بودند و تمامی مصالح به کار رفته از مصالح ساده (خشت و آجر) و بوم آورد بوده است.

شیوه رازی

این شیوه از معماری ایران از دوره سامانیان، شروع میشود و شامل حکومت‌های آل زیار، آل بویه، دیلمیان، سلجوقیان، اتابکان و خوارزمشاهیان و تا دوره حمله مغول (ایلخانی) ادامه دارد، بینظیر ترین شیوه معماری ایران است زیرا نغزکاری شیوه پارسی، شکوه شیوه پارتی و دقت شیوه خراسانی با هم در این شیوه پدیدار میشوند.

عمدهترین تحولات و ویژگیهای معماری این دوره عبارتند از:

- ۱- تنوع پلانها (استفاده فرمهای مدور، هشت ضلعی و...)
- ۲- استفاده از فرمهای متنوع گنبد و دستیابی به شیوههای جدید اجرای گنبد.
- ۳- ساخت انواع گنبد دو پوسته برای اولین بار.
- ۴- استفاده از انواع چفدها مانند چفد تیزهدار (جناغی)
- ۵- استفاده از انواع روشهای پوشش طاق (مانند طاق چهار بخش و کلنبو، تاق چهار ترک)
- ۶- اوج استعلا هنر آجر کاری و استفاده از آجرهای مرغوب و ساخت انواع گره چینیهی آجری و گره سازی با آجر و کاشی (معقلی)
- ۷- استفاده از هنر گچ بری و استفاده از انواع تزئینات گچی در تزئینات بناها.
- ۸- شروع استفاده از کاشی در تزئینات بنا (البته به صورت کاشی معرق آن هم به صورت یک نگین در قلب گرهچینی)
- ۹- حضور عملکردهای جدید در معماری (مانند مقبرهها، مدارس و کاروانسراها، پلها و...)
- ۱۰- احداث ایوان در مساجد و شروع ساخت مساجد چهار ایوانی.
- ۱۱- احداث ساختمان از پایبست با مصالح مرغوب
- ۱۲- اجرای همزمان نما و دیوار

شیوه آذری

دوره آذری اول: به دوره حکومت ایلخانان در ایران که پس از حمله مغول با حکومت هلاکوخان شروع میشود و حدود هشتاد سال با قدرت و بیست سال، با ضعف و زبونی ایلخانان طی میشود و در نهایت با یورشهای تیمور به ایران، به طور کامل از بین میرود
دوره آذری دوم: از به تصرف درآمدن ایران توسط تیمور و حکومت جانشینان وی که عده ای هم عصر با تیمور در قسمت هایی حکومت کردند به خصوص شاهرخ (حاکم خراسان، طبرستان و ری)، الغ بیک (حاکم سمرقند)، میرزا بایسنقر (حاکم هرات و مشهورترین در علم) و در نهایت سلطان حسین بایقرا (که جانشین تیمور میشود) بوده است.

عمدهترین تحولات معماری شیوه آذری عبارتند از:

۱- جدا شدن تزئینات از ساختار اصلی دیوار

-در دوره رازی تزئینات دیوار همزمان با دیوار اجرا میشد، اما در دوره آذری این تزئینات به صورت آمود (نماسازی) به بدنه خشتی، آجری یا آجری اضافه میشود^۱.

۲- بدلیل شتاب در ساختمان سازی به پیمون بندی و بهره گیری از عناصر یکسان (مانند کاربرندی در سازه و نماسازی) روی آوردند.

۳- کم شدن مصرف میزان آجر در نما و جایگزین شدن کاشی و سفال مهری^۲ به جای آن به خصوص در نقاط مهم بنا (مانند ایوان، گنبد و...)

۴- استفاده فراوان از کاشی تراش (معرق) در دوره اول و کاشی خشت و کاشی هفت رنگ در دوره دوم

- ۵- استفاده فراوان از گره‌سازی با آجر و کاشی (معلی)
- ۶- ساخت بناها با اندازه‌های بزرگ همچون گنبد سلطانیه، مسجد علی‌شاه تبریز
- ۷- استفاده از انواع نقشه با حیاط (میان‌سرای) چهار ایوانی
- ۸- ساخت آرامگاه‌های برون‌گرا بیشتر با پلان چهارگوش مرتفع دو پوسته ناری شکلبه کمک خشخاشی (مانند آرامگاه‌های ارسن (مجموعه ساختمانی) شاهزند سمرقند
- ۹- بهره‌گیری از هندسه و تنوع طراحی در تهرانگ ساختمان که در "نهاز" یعنی بیرون زدگی در کالبد و "نخیر" یعنی تورفتگی در کالبد نمایان می‌شد. ۱۰- استفاده از چفد کلیل آذری برای اولین بار
- ۱۱- استفاده از چفد پنج و هفت برای پوشش درگاه
- ۱۲- استفاده از چفد "چمانه" (مانند گنبد سلطانیه)، "چفد شبدری تند و کند" در قسمت خود گنبد.
- ۱۳- ساخت گنبد‌های دوپوسته مرتفع به کمک دیوارهای خشخاشی بر روی "گریو" و "اربانه"
- ۱۴- پیدایش گنبد‌های سه پوسته دوره دوم مانند گنبد آرامگاه گوهرشاد در هرات
- ۱۵- توجه به نمای خارجی ساختمانها و استفاده از حجم‌های برون‌گرا بخصوص در دوره آذری دوم (تیموری)

شیوه اصفهانی

این شیوه معماری ایران نیز دارای دو دوره است:

- ۱- دوره اول از زمان قراقویونلوها تا پایان دوره حکومت محمدشاه قاجار
- ۲- دوره دوم که به دوره پسرفت (انحطاط) شهرت دارد از زمان افشاریان شروع می‌شود و در واقع از زمان محمدشاه قاجار انحطاط کامل شروع می‌شود به گونه‌ای که نمیتوان شیوه خاصی را جایگزین شیوه اصفهانی کرد.
- عمده ترین تحولات معماری شیوه اصفهانی عبارتند از:
 - ۱- ساده شدن طرحها که در بیشتر ساختمانها، فضاها یا چهارپهلوی (مربع) هستند یا مستطیل.
 - ۲- در شیوه آذری با بکارگیری یک هندسه قوی، طرحهای پیچیده‌ای ساخته شدند اما در شیوه اصفهانی، هندسه ساده و شکلها و خطهایشکسته بیشتر به کار رفت.
 - ۳- در تهرانگ (پلان) ساختمانها نخیر و نهاز (پیش آمدگی و پس رفتگی) کمتر شد، ولی از این شیوه به بعد ساخت گوشه‌های پخ در ساختمان رایجتر شد.
 - ۴- همچنین پیمونبندی و بهره‌گیری از اندامها و اندازه‌های یکسان در ساختمان دنبال شد.
 - ۵- سادگی طرح در بناها هم آشکارتر شد
 - ۶- ضعیف شدن کیفیت ساختمانهای بنا مثلاً استفاده از آجر آسباب به جای آجر آمال و پیشبر (که البته در دوره رازی رواج بیشتر داشته -اند).
 - ۷- جایگزین شدن بیشتر کاشی هفت رنگ به جای کاشی معرق.
- ؛ تذکر: موارد ۶ و ۷ بیشتر میتواند متأثر از تعدد بیش از حد بناهای شیوه اصفهانی باشد.
- ۸- استفاده از رنگهای روغنی و تزئینات نقاشی در تزئینات دیوارهای داخلی.
- ۹- استفاده فراوان از تزئینات گچی، گچ با آینه «البته در دوره قاجاریه»

آثار معماری ایران (اولین سکونت گاهها، ایلامیان و مادها)

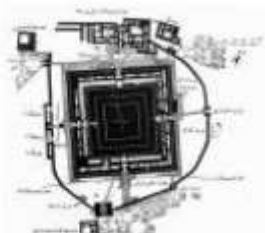
منطقه باستانی شهر سوخته در سیستان

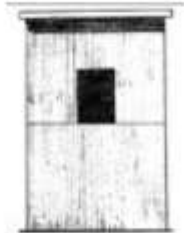
نمای عمومی از تپه سیلک کاشان

منطقه باستانی تپه زاغه، فزوبین

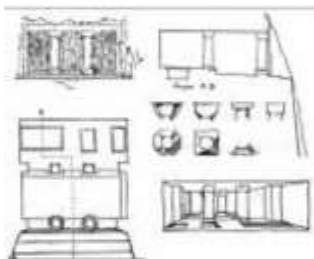
پلان مجموعه زیگورات چغازنبیل

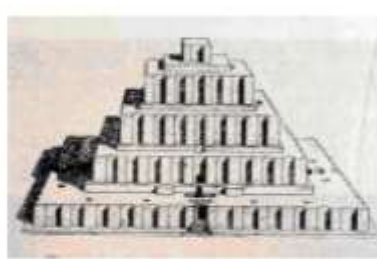
نمای یک کلاوه در معماری اراراتویی

تپه حسنلو در آذربایجان غربی

دخمه فخریکا، آذربایجان غربی

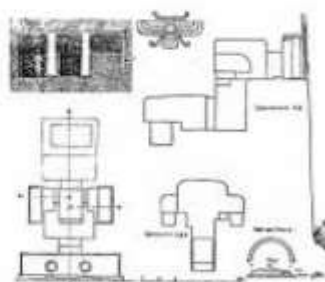
زیگورات چغازنبیل

طرح بازسازی زیگورات چغازنبیل

دخمه دا و دختر، فهلیان فارس

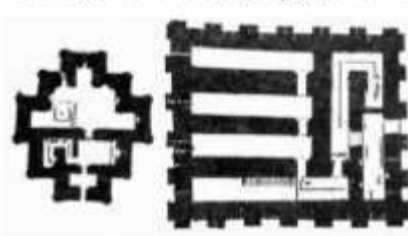
دخمه شیرین و فرهاد، صحنه کرمانشاه

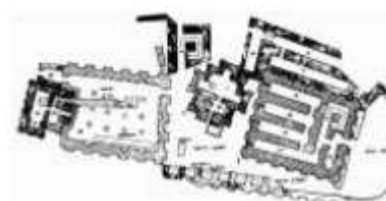
دخمه فخریکا، آذربایجان غربی

گودین تپه، استان کرمانشاه

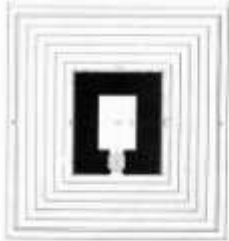

جزئیات بنای تپه نوشیجان

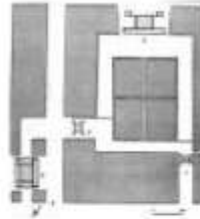

تپه نوشیجان، جنوب استان همدان

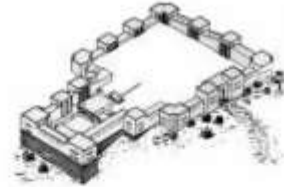
آثار معماری هخامنشیان

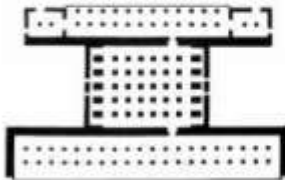
پلان آرامگاه کوروش، پاسارگاد

مجموعه سلطنتی پاسارگاد

تل تخت معروف به تخت سلیمان

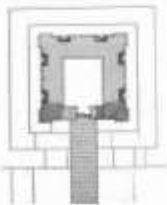
پلان کاخ اختصاصی کوروش

کاخ بارعام، پاسارگاد

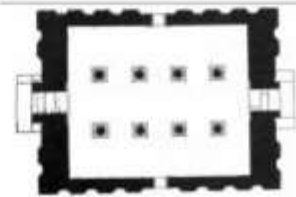
آرامگاه کوروش، پاسارگاد

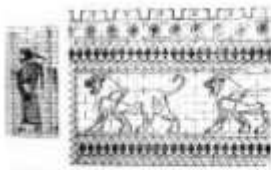
پلان آرامگاه کمبوجیه، پاسارگاد

نقش انسان چهاربال، کاخ دروازه

پلان کاخ دروازه (کاخ شرقی)

نقوش آجرهای لعابدار، کاخ شوش

پلان کاخ شوش (آبادانای شوش)

آرامگاه کمبوجیه، پاسارگاد

نمای شرقی آبادانای تخت جمشید

دروازه ملل، تخت جمشید

پلان مجموعه تخت جمشید

نقش رستم، گعبه زرتشت

نمونه ستونهای تخت جمشید

کاخ داریوش (کاخ تچر)

معبد خورهه، محلات (سلوکیان)

آرامگاه داریوش، نقش رستم

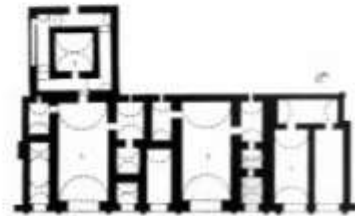
آثار معماری اشکانیان

نحوه پوشش سقف، کاخ هترا

کاخ هترا، عراق

پلان کاخ هترا، عراق

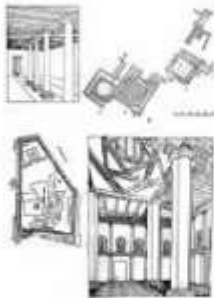
نمای کاخ آشور، عراق

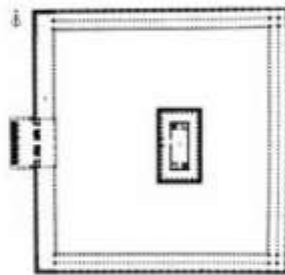
پلان کاخ آشور، عراق

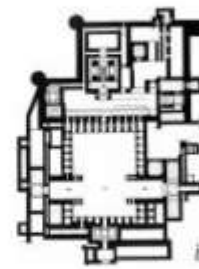
نحوه اجرای طاق گهواره‌ای

مجموعه شهر باستانی نسا، ترکمنستان

پلان معبد آناهیتا (کنگاور)، کرمانشاه

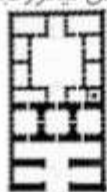

پلان مجموعه کاخ کوه خواجه، سیستان

آثار معماری ساسانیان

نمای کاخ فیروزآباد

پلان کاخ فیروزآباد

قلعه دختر فیروزآباد

منار فیروزآباد

اردشیر خوره (گور)، فیروزآباد

تکنیک پیشرفته گنبد، ساسانیان

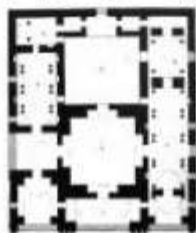
کاخ تیسفون، مدائن عراق

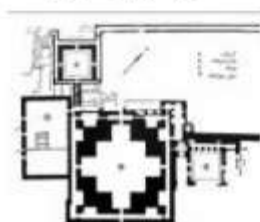
نمای کاخ تیسفون

پلان کاخ تیسفون، مدائن عراق

پلان کاخ سروستان فارس

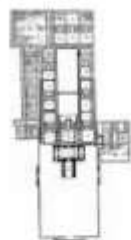
پلان کاخ بیشاپور، کازرون فارس

موزه ایران باستان، تهران

کاخ خسرو، قصر شیرین

پلان کاخ خسرو، قصر شیرین

کاخ سروستان فارس

طاق بستان، کرمانشاه

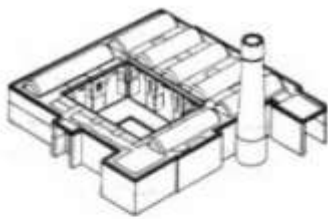

ایوان کرخه، خوزستان

پلان مجموعه تخت سلیمان

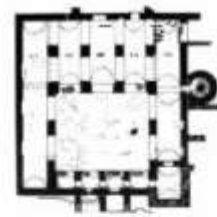
آثار معماری ایران پس از اسلام (شیوه خراسانی)

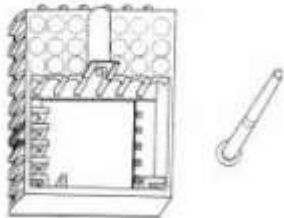
پرسپکتیو مسجد جامع فهرج

مسجد جامع فهرج

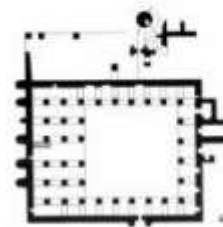
پلان مسجد جامع فهرج

پرسپکتیو مسجد تاریخانه دامغان

منار مسجد تاریخانه دامغان

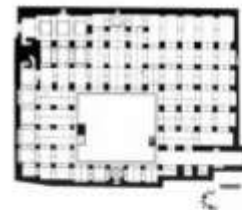
پلان مسجد تاریخانه دامغان

طرح اولیه مسجد جامع نیریز (ایوان گیری)

مسجد جامع نایین

پلان مسجد جامع نایین

خدایخانه در مسجد جامع عنیق شیراز

مسجد جامع اردستان در شیوه خراسانی

نقشه کنونی مسجد جامع نیریز

آثار معماری ایران پس از اسلام (شیوه رازی)

گنبد دوپوسته پیوسته

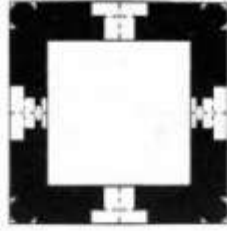
طاق کلنبو

طاق چهاربخش

مقبره امير اسماعيل ساماني، بخارا

پلان مقبره امير اسماعيل ساماني

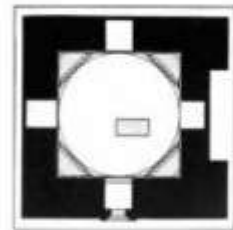
گنبد ديوسته گسته

گنبد قابوس

آرامگاه ارسلان جاذب و منار اياز

پلان آرامگاه امير ارسلان جاذب

برج لاجيم، مازندران

مقطع گنبد قابوس

پلان گنبد قابوس

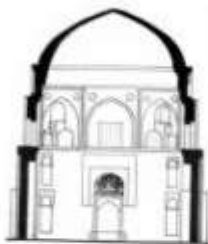
پلان برج خرقان

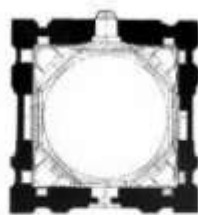
برج رادگان شرقی، قوچان

برج رادگان غربی، کرمان

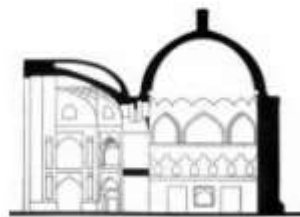
پلان گنبد دوازده امام یزد

برجهای خرقان، قزوین

پلان برج خرقان

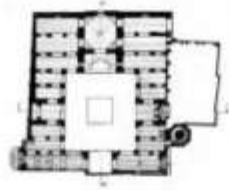
مقطع مسجد جامع قزوین

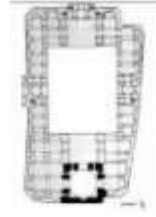
مسجد جامع قزوین

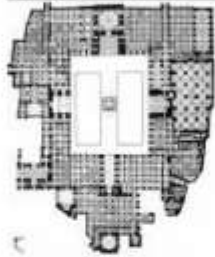
مقطع مسجد جامع زواره

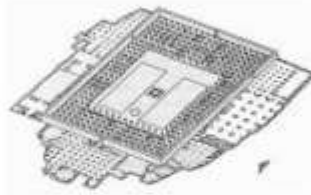
پلان مسجد جامع زواره

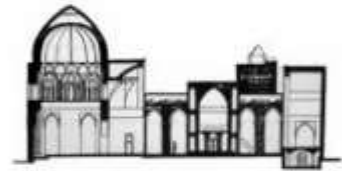
پلان مسجد جامع گلپایگان

پلان مسجد جامع اصفهان

طرح اولیه مسجد جامع اصفهان

مقطع مسجد جامع زواره

محراب اولجاینو

گنبد تاج الملک (گنبد خاکی)

گنبد نظام الملک

صفه صاحب

ایوان استاد

دارالشناء، (شبستان زمستانی)

مقطع مسجد جامع اردستان

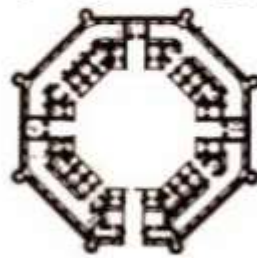
پلان مسجد جامع اردستان

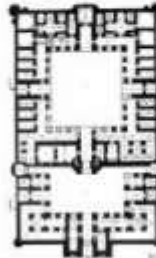
مقطع مسجد جامع اردستان

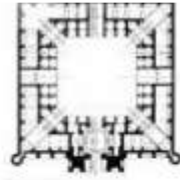
کاروانسرای مدور

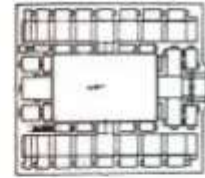
کاروانسرای هشت ضلعی

پلان کاروانسرای شرف

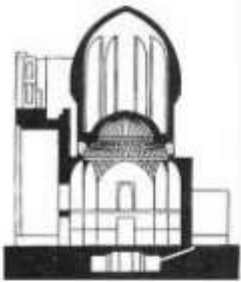

کاروانسرای چهار ایوانی

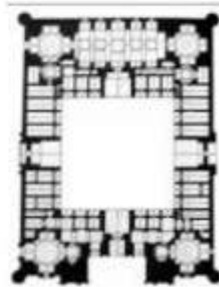

کاروانسرای دو ایوانی

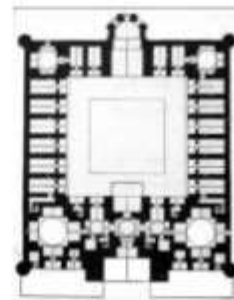
آثار معماری ایران پس از اسلام (شیوه آذری)

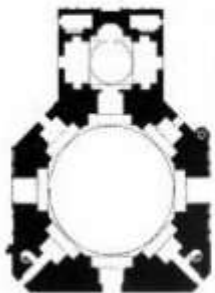
گنبد دو پوسته گسسته

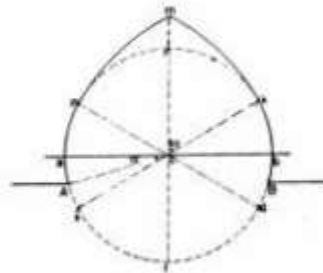
نخیر و نهاز در شیوه آذری

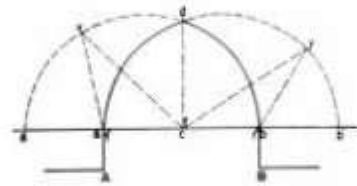
نخیر و نهاز در شیوه آذری

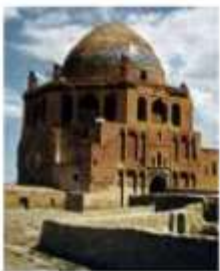
پلان گنبد سلطانیه

چغد شبدری

چغد چمانه (تقاطع دو بیضی)

گنبد سلطانیه

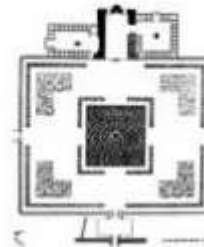
پرسپکتیو گنبد سلطانیه

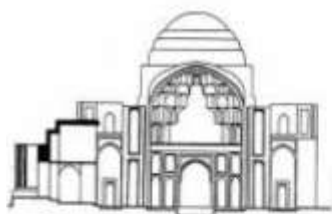
مقطع گنبد سلطانیه

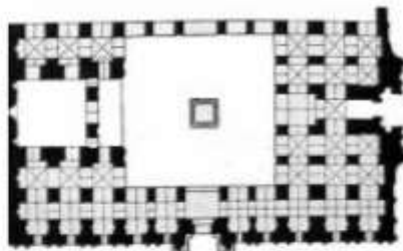
مجموعه مذهبی بسطام

پلان مسجد جامع علیشاه

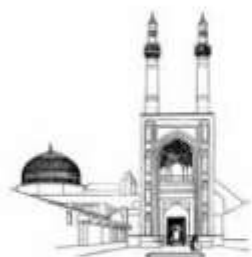
نمای مسجد جامع ورامین

پلان مسجد جامع ورامین

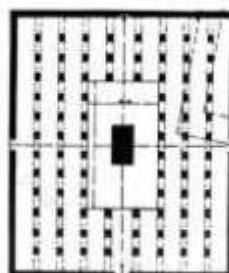
برج کاشانه بسطام

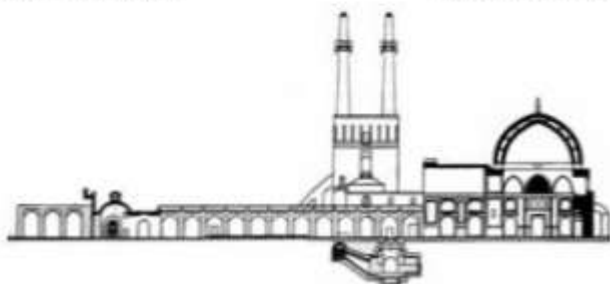
نمای مسجد جامع یزد

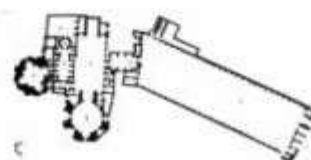
پلان مسجد جامع یزد

نقشه اولیه مسجد جامع یزد

مقطع مسجد جامع یزد

پلان مجموعه شیخ صفی، اردبیل

برش از گنبدخانه حرم

پلان مجموعه آستان قدس

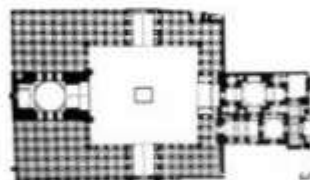
گنبد الله الله، مجموعه شیخ صفی

مسجد گوهرشاد

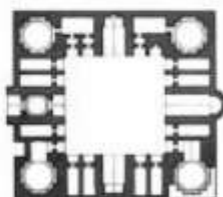
مقطع مسجد گوهرشاد، مشهد

پلان مسجد گوهرشاد، مشهد

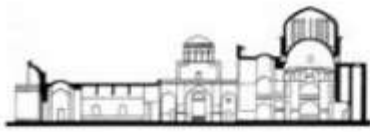
مقطع گنبدخانه مدرسه دودر

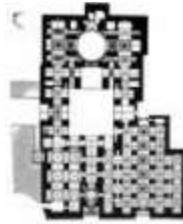
پلان مدرسه دودر

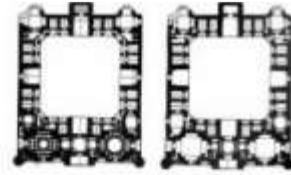
گنبد سه پوسته آرامگاه گوهرشاد در هرات

مقطع مسجد امیر چخماق یزد

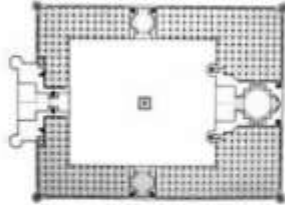
پلان مسجد امیر چخماق یزد

پلان مدرسه غیاثیه خرگرد

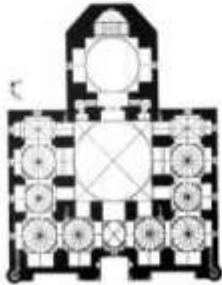
مسجد بی بی خانم، سمرقند

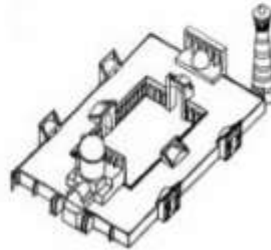
پلان مسجد بی بی خانم، سمرقند

نماشیرش مجموعه شیخ احمد جام

پلان مسجد کبود، تبریز

مسجد کالیان بخارا

مسجد کبود، تبریز

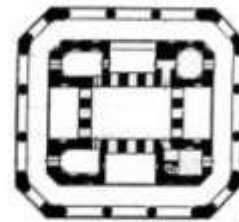
آثار معماری ایران پس از اسلام (شیوه اصفهانی)

میدان نقش جهان، اصفهان

کاخ چهلستون قزوین

پلان کاخ چهلستون، قزوین

مقطع مسجد امام اصفهان

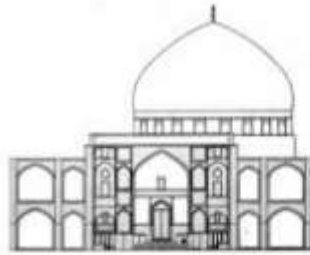
پلان مسجد امام اصفهان

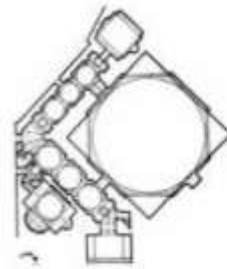
میدان نقش جهان

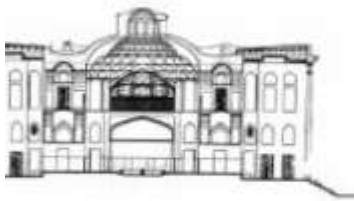
نمای کاخ عالی قاپو

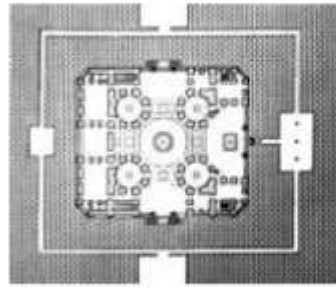
نمای مسجد شیخ لطف‌الله

پلان مسجد شیخ لطف‌الله

مقطع کاخ هشت‌بهشت

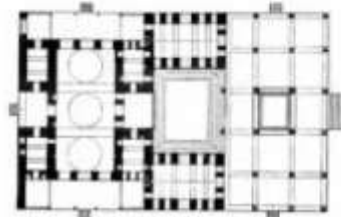
پلان کاخ هشت‌بهشت

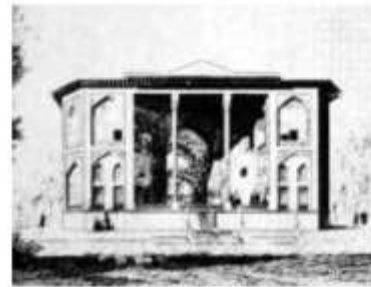
کاخ عالی قاپو

کاخ چهلستون

پلان کاخ چهلستون

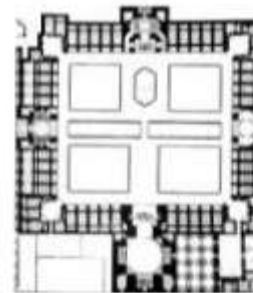
کاخ هشت‌بهشت

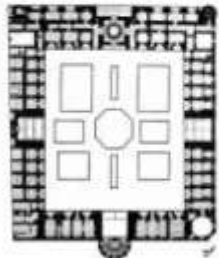
سی و سه پل

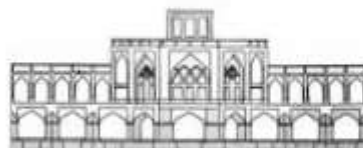
مقطع مدرسه چهارباغ

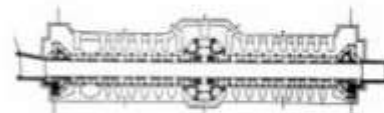
پلان مدرسه چهارباغ

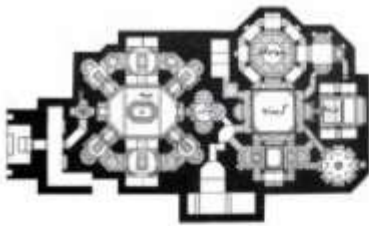
پلان مدرسه خان شیراز

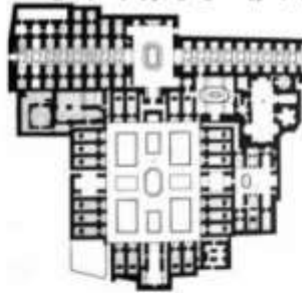
نمای پل خواجه

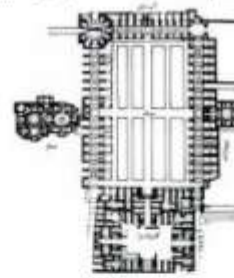
پلان پل خواجه

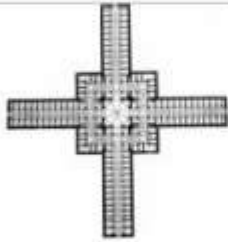
حمام گنجعلي خان کرمان

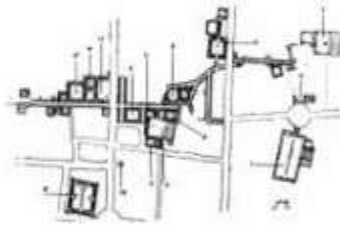
ارسن گنجعلي خان کرمان

ارسن گنجعلي خان کرمان

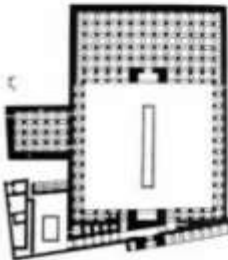
بازار لار، صفویه

هافت تاریخی شهر شیراز

کاخ خورشید، کلات نادری

پلان مسجد وکیل شیراز

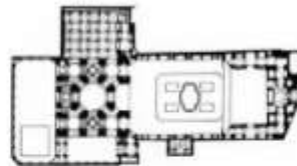
باغ فین کاشان

باغ شازده ماهان کرمان

مقطع مدرسه آقابزرگ کاشان

پلان مدرسه آقابزرگ کاشان

شبستان مسجد وکیل شیراز

مسجد و مدرسه سپهسالار تهران

مسجد امام تهران

مدرسه آقابزرگ کاشان